

Ελληνιστική Αλεξάνδρεια: τοπογραφία, αρχαιολογία, και τέχνη.

Δημήτρης Πλάντζος

Νικόλας Δημάκης

Βιβλιογραφία:

- Abdo, A. 2022. *Alexandria Antiqua. A Topographical Catalogue and Reconstruction*. Οξφόρδη.
- Bonacasa, N. & P. Minà 2015. “The ‘Great Peristyle Tomb’ in the Mustapha Pasha Necropolis”, *Bulletin de la Société Archéologique d’Alexandrie* 49(I), σελ. 155-175.
- Γαλάνης, Ε. 2023. [Η συγκρότηση της πολιτισμικής μνήμης στα νεκροταφεία της ελληνιστικής Αλεξάνδρειας](#). ΜΔΕ ΕΚΠΑ, Αθήνα.
- Guimier-Sorbets, A.-M. 2021. *The Mosaics of Alexandria. Pavements of Greek and Roman Egypt*. Κάιρο.
- Hamma, K. (επιμ.) 1996. *Alexandria and Alexandrianism. Papers Delivered at a Symposium Organized by the J. Paul Getty Museum and the Getty Centre for the History of Art and the Humanities, April 22- 25, 1993*. Λος Άντζελες.
- Harris, W.V. & G. Ruffini (επιμ.) 2004, *Ancient Alexandria between Egypt and Greece*. Λέιντεν & Βοστώνη.
- Λαμπρινός, Β. 2025. [«Μισθοφορικόν, βαρύ πολύ και ανάγων»](#). [Επιτύμβιες στήλες μισθοφόρων στρατιωτών από την πτολεμαϊκή Αλεξάνδρεια](#). ΜΔΕ ΕΚΠΑ, Αθήνα.
- Λεβέντης, Α. 2024. [Κεραμική από το Ταφικό Υπόγειο Α του Shatby στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου](#). ΜΔΕ ΕΚΠΑ, Αθήνα.

Βιβλιογραφία:

- McKenzie, J. 2007. *The Architecture of Alexandria and Egypt, 300 B.C. - A.D. 700* [The Yale University Press Pelican History of Art Series]. Νιου Χέιβεν.
- Πλάντζος, Δ. 2018. *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*. Αθήνα.
- Plantzos, D. 1999. *Hellenistic Engraved Gems*. Οξφόρδη.
- Plantzos, D. & N. Dimakis (eds) 2025. “[Funerary Art in the Eastern Mediterranean: the Hellenistic Necropoleis of Alexandria](#)”, *Athens University Review of Archaeology* 8.
- Riggs, Chr. 2002, “Facing the Dead: Recent research on the funerary art of Ptolemaic and Roman Egypt”, *American Journal of Archaeology* 106(1), σελ. 85-101.
- Savvopoulos, K. 2019. “Popular divine imagery in Hellenistic and Roman Alexandria. The terracotta figurines collection of the Patriarchal Sacristy in Alexandria”, *Annual of the British School at Athens* 114, σελ. 317-368.
- Venit, M.S. 2002. *Monumental Tombs of Ancient Alexandria. The Theater of the Dead*. Κέμπριτζ.

Ψευδο-Σκύλαξ, Περίπλους:

5. ἐπὶ δὲ τῷ στόματι τῷ Κανωπικῷ ἐστὶ νῆσος ἐρήμη ἣ ὄνομα Κάνωπος· καὶ σημεῖά ἐστὶν ἐν αὐτῇ τοῦ Μενέλεω τοῦ κυβερνήτου τοῦ ἀπὸ Τροίας, ὃ ὄνομα Κάνωπος, τὸ μνημα. λέγουσι δὲ Αἰγύπτιοί τε καὶ οἱ πρόσχωροι οἱ τοῖς τόποις Πηλούσιον ἦκειν ἐπὶ τὸ Κάσιον, καὶ Κάνωπον ἦκειν ἐπὶ τὴν νῆσον οὗ τὸ μνημα τοῦ κυβερνήτου.

107. 1. {Λιβύη.} ἄρχεται ἡ Λιβύη ἀπὸ τοῦ Κανωπικοῦ στόματος τοῦ Νείλου.

{Ἀδυρμαχίδαι.} ἔθνος Λιβύων Ἀδυρμαχίδαι. ἐκ Θώνιδος δὲ πλοῦς εἰς Φάρον νῆσον ἔρημον, εὐλίμενος δὲ καὶ ἄνυδρος, στάδια ρν'.

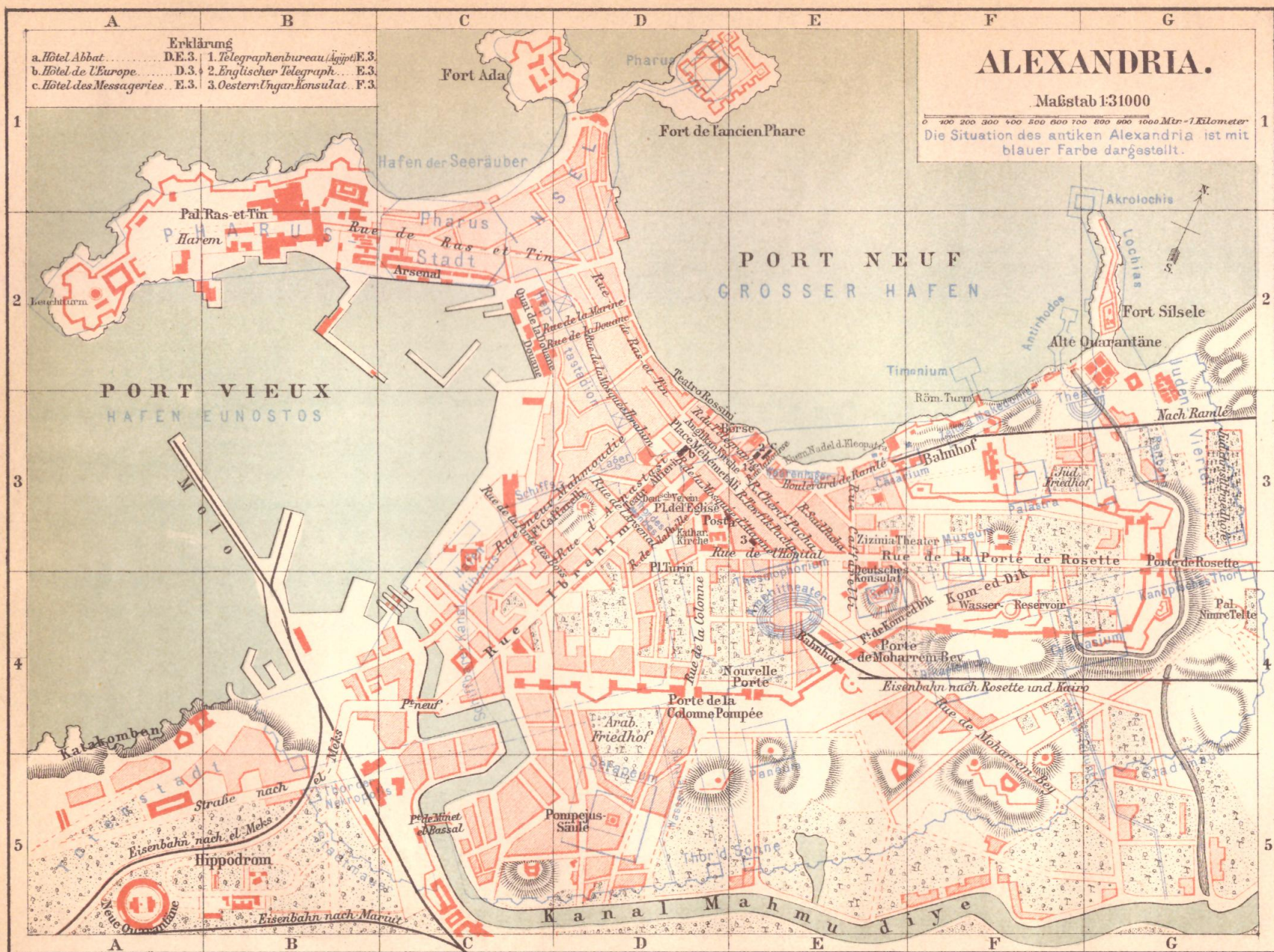
ἐν δὲ Φάρῳ λιμένες πολλοί. ὕδωρ δὲ ἐκ τῆς Μαρείας λίμνης ὑδρεύονται· ἔστι γὰρ πότιμος. ὁ δὲ ἀνάπλους εἰς τὴν λίμνην βραχὺς ἐκ Φάρου. ἔστι δὲ καὶ Χερρόνησος καὶ λιμὴν. ἔστι δὲ τοῦ παράπλου στάδια σ'.

Αρριανός, *Αλεξάνδρου Ανάβασις*:

[3.1.1] Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' Αἰγύπτου, ἵνα περ τὸ πρῶτον ὠρμήθη, ἐστέλλετο, καὶ ἑβδόμη ἡμέρα ἀπὸ τῆς Γάζης ἐλαύνων ἦκεν εἰς Πηλούσιον τῆς Αἰγύπτου. ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς παρέπλει αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ὡς ἐπ' Αἴγυπτον· καὶ καταλαμβάνει τὰς ναῦς ἐν Πηλουσία ὁρμούσας. [3.1.2] Μαζάκης δὲ ὁ Πέρσης, ὅς ἦν σατράπης Αἰγύπτου ἐκ Δαρείου καθεστηκώς, τήν τε ἐν Ἰσσοῦ μάχην ὅπως συνέβη πεπυσμένος καὶ Δαρεῖον ὅτι αἰσχροῦ φυγῇ ἔφυγεν, καὶ Φοινίκην τε καὶ Συρίαν καὶ τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐχόμενα, αὐτῷ τε οὐκ οὔσης δυνάμεως Περσικῆς, ἐδέχετο ταῖς τε πόλεσι φιλίως καὶ τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον. [3.1.3] ὁ δὲ εἰς μὲν Πηλούσιον φυλακὴν εἰσήγαγε, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν ἀναπλεῖν κατὰ τὸν ποταμὸν κελεύσας ἔστε ἐπὶ Μέμφιν πόλιν αὐτὸς ἐφ' Ἡλιουπόλεως ἦει, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν ποταμὸν τὸν Νεῖλον, [...] [3.1.5] ἐλθὼν δὲ ἐς Κάνωβον καὶ κατὰ τὴν λίμνην τὴν Μαρίαν περιπλεύσας ἀποβαίνει, ὅπου νῦν Ἀλεξάνδρεια πόλις ᾧκισται, Ἀλεξάνδρου ἐπώνυμος. καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὁ χώρος κάλλιστος κτίσαι ἐν αὐτῷ πόλιν καὶ γενέσθαι ἂν εὐδαίμονα τὴν πόλιν. πόθος οὖν λαμβάνει αὐτὸν τοῦ ἔργου, καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα τῇ πόλει ἔθηκεν, ἵνα τε ἀγορὰν ἐν αὐτῇ δείμασθαι ἔδει καὶ ἱερὰ ὅσα καὶ θεῶν ὄντινων, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν, Ἰσίδος δὲ Αἰγυπτίας, καὶ τὸ τεῖχος ἧ περιβεβληῖσθαι. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἐφαίνετο.

Στράβων, Γεωγραφικά:

[17.1.8]” ἐστὶ δὲ χλαμυδοειδὲς τὸ σχῆμα τοῦ ἐδάφους τῆς πόλεως, οὗ τὰ μὲν ἐπὶ μῆκος πλευρά ἐστὶ τὰ ἀμφίκλυστα ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχοντα διάμετρον, τὰ δὲ ἐπὶ πλάτος οἱ ἰσθμοί, ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ σταδίων ἑκάτερος, σφιγγόμενος τῇ μὲν ὑπὸ θαλάττης τῇ δ’ ὑπὸ τῆς λίμνης. ἅπαντα μὲν οὖν ὁδοῖς κατατέμνεται ἵππηλάτοις καὶ ἄρματηλάτοις, δυσὶ δὲ πλατυτάταις ἐπὶ πλέον ἢ πλέθρον ἀναπεπταμέναις, αἱ δὲ δίχα καὶ πρὸς ὀρθὰς τέμνουσιν ἀλλήλας. ἔχει δ’ ἡ πόλις τεμένη τε κοινὰ κάλλιστα καὶ τὰ βασίλεια, τέταρτον ἢ καὶ τρίτον τοῦ παντὸς περιβόλου μέρος: τῶν γὰρ βασιλέων ἕκαστος ὥσπερ τοῖς κοινοῖς ἀναθήμασι προσεφιλοκάλει τινὰ κόσμον, οὕτω καὶ οἴκησιν ἰδίᾳ περιεβάλλετο πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις, ὥστε νῦν τὸ τοῦ ποιητοῦ ἐξ ἐτέρων ἕτερ’ ἐστίν: ἅπαντα μέντοι συναφῇ καὶ ἀλλήλοις καὶ τῷ λιμένι καὶ ὅσα ἔξω αὐτοῦ. τῶν δὲ βασιλείων μέρος ἐστὶ καὶ τὸ Μουσεῖον, ἔχον περίπατον καὶ ἐξέδραν καὶ οἶκον μέγαν ἐν ᾧ τὸ συσσίτιον τῶν μετεχόντων τοῦ Μουσείου φιλολόγων ἀνδρῶν. ἐστὶ δὲ τῇ συνόδῳ ταύτῃ καὶ χρήματα κοινὰ καὶ ἱερεὺς ὁ ἐπὶ τῷ Μουσείῳ τεταγμένος τότε μὲν ὑπὸ τῶν βασιλέων νῦν δ’ ὑπὸ Καίσαρος. μέρος δὲ τῶν βασιλείων ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον Σῆμα, ὃ περίβολος ἦν ἐν ᾧ αἱ τῶν βασιλέων ταφαὶ καὶ ἡ Ἀλεξάνδρου: ἔφθη γὰρ τὸ σῶμα ἀφελόμενος Περδίκκαν ὁ τοῦ Λάγου Πτολεμαῖος κατακομίζοντα ἐκ τῆς Βαβυλῶνος καὶ ἐκτρεπόμενον ταύτῃ κατὰ πλεονεξίαν καὶ ἐξιδιασμὸν τῆς Αἰγύπτου [...] τὸ δὲ σῶμα τοῦ Ἀλεξάνδρου κομίσας ὁ Πτολεμαῖος ἐκήδευσεν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ ὅπου νῦν ἔτι κεῖται [...].

Amphitheater	E4
Antirrhodos	F2
Akerolochis	G1
Arsenal	C2
Cäsarium	EF3
Deutscher Verein	D3
Deutsches Konsulat	E34
Dikasterium	F4
Douane	C2
Eunostos, Hafen	AB3
Fort Ada	C1
„ Caffarelli	CD3
„ Kom.-ed.-Dik	EF4
„ de l'anc. Phare	DE1
„ Silsele	G2
Friedhof, Arabischer	D4
„ „, Hüd.christl.	G3
Gymnasium (antikes)	FG4
Härem	AB2
Heptastadion	CD2
Hippodrom	B5
Judenkirchhof	F3
Judenviertel	G23
Kanopisches Thor	G4
Katakomben	A4
Kibotos, Hafen	C34
Kom.-ed.-Dik	F4
Leuchtturm	A2
„ „ „, Alter	DE1
Lochias	G2
Mahmudiye-Kanal	DG5
Makedonier Zelte	F3
Mehemet-Ali Platz	D3
Mond-Thor	D3
Museum (antikes)	F3
Nadel der Kleopatra	E3
Nekropolis	A5
Nekropolis-Thor	B5
Öster. Ung. Konsulat (3)	E3
Palästra	F3
Panäum	E45
Pharus	D1
Pharus-Insel	BC2
Pharus-Stadt	C2
Pompejus-Säule	D5
Post	D3
Quarantäne, Alte	FG2
„ „ „, Neue	A5
Ras-et-Tin, Pal.	B1,2
Römischer Turm	F3
Rosette-Thor	G3
Schiffslager (ant.)	CD3
Seeräuber-Hafen	C1
Sema	E4
Scrapäum	D5
Sonnen-Thor	DE5
Telegraph, Ägypt. (1)	E3
„ „ „, Engl. (2)	E3
Theater (antikes)	FG3
Thesmophorium	E4
Timonium	F2
Totenstadt	A5
Wasserleitung (ant.)	D5FG

Στράβων, Γεωγραφικά:

[17.1.9] "εστι δ' ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι κατὰ μὲν τὸν εἰσπλουν ἐν δεξιᾷ ἡ νῆσος καὶ ὁ πύργος ὁ Φάρος, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν χεῖρα αἱ τε χοιράδες καὶ ἡ Λοχιάς ἄκρα ἔχουσα βασίλειον. εἰσπλεύσαντι δ' ἐν ἀριστερᾷ ἐστι συνεχῇ τοῖς ἐν τῇ Λοχιάδι τὰ ἐνδοτέρῳ βασίλεια, πολλὰς καὶ ποικίλας ἔχοντα διαίτας καὶ ἄλση: τούτοις δ' ὑπόκειται ὅ τε ὀρυκτὸς λιμὴν καὶ κλειστός, ἴδιος τῶν βασιλέων, καὶ ἡ Ἀντίρροδος νησίον προκείμενον τοῦ ὀρυκτοῦ λιμένος, βασίλειον ἅμα καὶ λιμένιον ἔχον: ἐκάλεσαν δ' οὕτως ὡς ἂν τῇ Ῥόδῳ ἐνάμιλλον. ὑπέρκειται δὲ τούτου τὸ θέατρον: εἴτα τὸ Ποσειδῖον, ἀγκών τις ἀπὸ τοῦ ἐμπορίου καλουμένου προπεπτωκώς, ἔχων ἱερὸν Ποσειδῶνος: ὃ προσθεὶς χῶμα Ἀντώνιος ἔτι μᾶλλον προνεῦον εἰς μέσον τὸν λιμένα ἐπὶ τῷ ἄκρῳ κατεσκεύασε δίαιταν βασιλικὴν ἣν Τιμώνιον προσηγόρευσε. τοῦτο δ' ἔπραξε τὸ τελευταῖον, ἥνίκα προλειφθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων ἀπῆρεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ κακοπραγίαν, Τιμώνειον αὐτῷ κρίνας τὸν λοιπὸν βίον, ὃν διάξειν ἔμελλεν ἔρημος τῶν τοσούτων φίλων. εἴτα τὸ Καισάρειον καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἀποστάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ νεώρια μέχρι τοῦ ἑπτασταδίου. ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὸν μέγαν λιμένα.

Στράβων, Γεωγραφικά:

[17.1.10] ἑξῆς δ' Εὐνόστου λιμὴν μετὰ τὸ ἑπταστάδιον, καὶ ὑπὲρ τούτου ὁ ὀρυκτὸς ὄν καὶ Κιβωτὸν καλοῦσιν, ἔχων καὶ αὐτὸς νεώρια. ἐνδοτέρω δὲ τούτου διῶρυξ πλωτὴ μέχρι τῆς λίμνης τεταμένη τῆς Μαρεώτιδος: ἔξω μὲν οὖν τῆς διώρυγος μικρὸν ἔτι λείπεται τῆς πόλεως: εἴθ' ἡ Νεκρόπολις τὸ προάστειον, ἐν ᾧ κῆποι τε πολλοὶ καὶ ταφαὶ καὶ καταγωγαὶ πρὸς τὰς ταριχείας τῶν νεκρῶν ἐπιτήδεια. ἐντὸς δὲ τῆς διώρυγος τό τε Σαράπειον καὶ ἄλλα τεμένη ἀρχαῖα ἐκλελειμμένα πως διὰ τὴν τῶν νέων κατασκευὴν τῶν ἐν Νικοπόλει: καὶ γὰρ ἀμφιθέατρον καὶ στάδιον καὶ οἱ πεντετηρικοὶ ἀγῶνες ἐκεῖ συντελοῦνται: τὰ δὲ παλαιὰ ὠλιγώρηται. συλλήβδην δ' εἰπεῖν ἡ πόλις μεστή ἐστὶν ἀναθημάτων καὶ ἱερῶν: κάλλιστον δὲ τὸ γυμνάσιον μείζους ἢ σταδιαίας ἔχον τὰς στοάς: ἐν μέσῳ δὲ τό τε δικαστήριον καὶ τὰ ἄλλα. ἔστι δὲ καὶ Πάνειον, ὕψος τι χειροποίητον στροβιλοειδὲς ἐμφερὲς ὅχθῳ πετρώδει διὰ κοχλίου τὴν ἀνάβασιν ἔχον: ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς ἔστιν ἀπιδεῖν ὅλην τὴν πόλιν ὑποκειμένην αὐτῷ πανταχόθεν. ἀπὸ δὲ τῆς Νεκροπόλεως ἡ ἐπὶ τὸ μῆκος πλατεῖα διατείνει παρὰ τὸ γυμνάσιον μέχρι τῆς πύλης τῆς Κανωβικῆς: εἴθ' ἵπποδρομος καλούμενός ἐστι καὶ αἱ παρακείμεναι ἄλλαι μέχρι τῆς διώρυγος τῆς Κανωβικῆς. διὰ δὲ τοῦ ἵπποδρόμου διελθόντι ἡ Νικόπολις ἔστιν, ἔχουσα κατοικίαν ἐπὶ θαλάττῃ πόλεως οὐκ ἐλάττω: τριάκοντα δὲ εἰσὶν ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας στάδιοι. τοῦτον δὲ ἐτίμησεν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ τὸν τόπον, ὅτι ἐνταῦθα ἐνίκα τῇ μάχῃ τοὺς ἐπεξιόντας ἐπ' αὐτὸν μετὰ Ἀντωνίου [...].

Αλεξάνδρεια:

- Ιδρύεται το 331 π.Χ.
- Στο δυτικό άκρο του Δέλτα του Νείλου (στη θέση της αρχαίας Ρακώτιδος)
- Λίμνη Μαρεώτις
- Νήσος Φάρος
- Δεινοκράτης ο Ρόδιος
- Ιπποδάμειο σύστημα (300.000-350.000 κάτοικοι)
- 30 π.Χ.: Ρωμαϊκή κατάκτηση
- 641 π.Χ.: Αραβική κατάκτηση

Cleopatra's Alexandria

Founded by Alexander the Great in 331 B.C., this Mediterranean city became the world's most magnificent center of trade, culture, and learning under the Ptolemies. Ruins of the ancient buildings now lie under the sea and beneath modern construction. This re-creation shows what the city may have looked like during Cleopatra's reign, when a multicultural mix of perhaps 325,000 people made it their home.

 CLICK ON ICONS FOR DETAIL

Lake Mareotis

Linked by canals to the Nile and Mediterranean, this lake—vital to shipping in Cleopatra's day, when Egypt supplied much of Rome's grain—is now much smaller.

Lake Mareotis

ΒΡΟΥΧΕΙΟΝ

 Royal quarter

 Pharos lighthouse

Eastern Harbor

ΕΠΤΑΣΤΑΔΙΟΝ

 City details

Canal of Alexandria

Pharos Island

 Shifting shore

Western Harbor

North

303

INST
FRAN
Egypte

إدارة مرور الإسكندرية
Alexandria Traffic Department

إدارة مرور الإسكندرية
Alexandria Traffic Department

إدارة مرور الإسكندرية
ALEXANDRIA TRAFFIC DEPT.

إدارة مرور الإسكندرية
ALEXANDRIA TRAFFIC DEPT.

FIGURE XXIV.

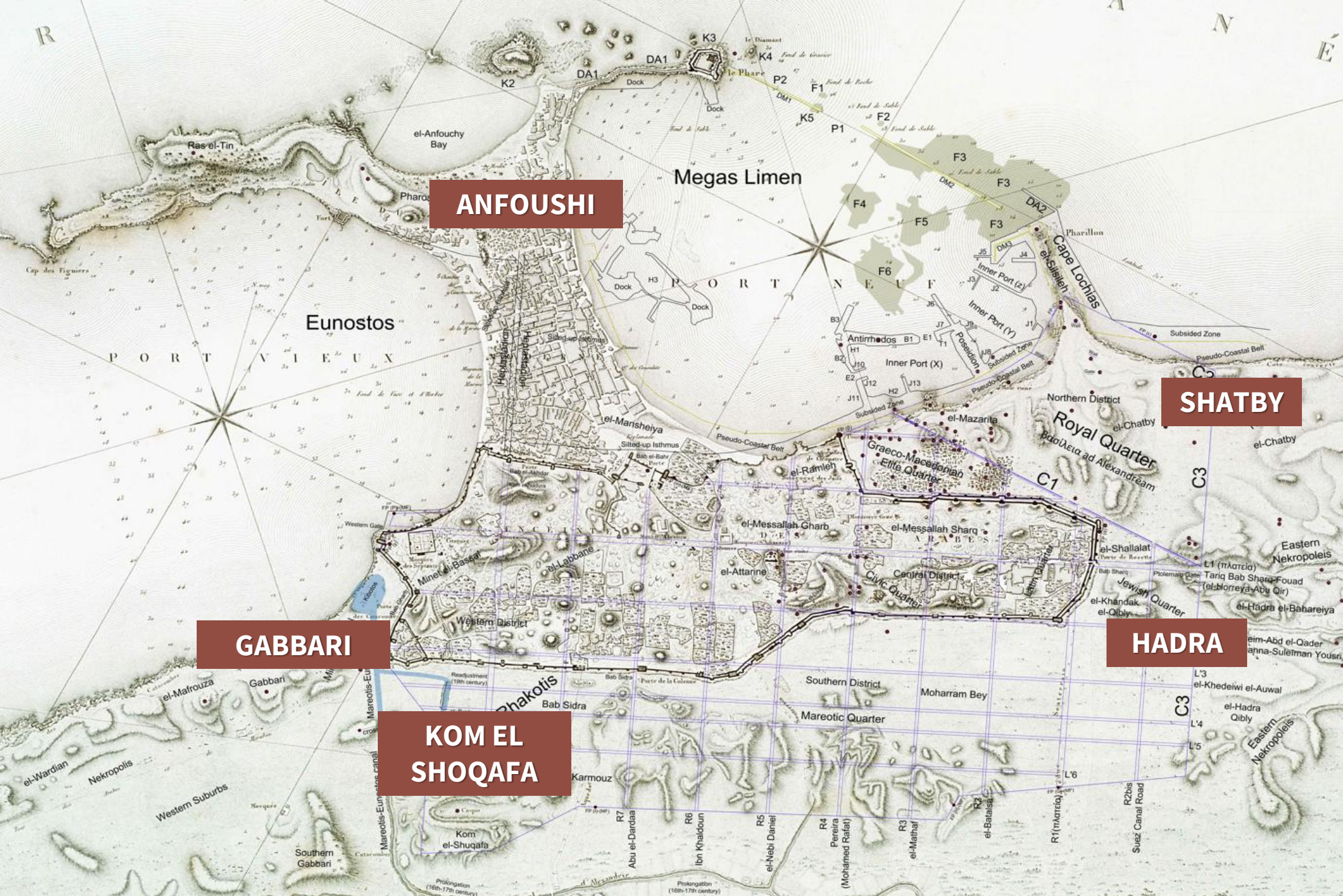
Περίπλους τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης
(1^{ος} αἰ. μ.Χ.)

Περίπλους τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης (1^{ος} αι. μ.Χ.)

Σε αυτό το εμπορικό λιμάνι εισάγεται κρασί, κατά προτίμηση από την Ιταλία, επίσης την Λαοδίκεια και την Αραβία, χαλκός, κασσίτερος και μόλυβδος, κοράλλι και τοπάζι, ρούχα απλά, και κατώτερης ποιότητας όλων των ειδών, πτυχωτά ζωνάρια με τον πήχη, ρετσίνι αγριοκυδωνιάς, μελίλωτος (βότανο), ακατέργαστο γυαλί, σανδαράκη (θειούχο ορυκτό του αρσενικού), αντιμονίτης (ψιμμύθιο), χρυσά και αργυρά νομίσματα, που ανταλλάσσονται με κέρδος σε σχέση με τα εγχώρια, και μύρο, αλλά όχι πολύ ακριβό ούτε σε μεγάλες ποσότητες. Και για τον βασιλιά φέρνουν σε εκείνα τα μέρη πολύ ακριβά ασημένια σκεύη, αοιδούς, όμορφα κορίτσια για παλλακίδες, εκλεκτό κρασί, λεπτά ρούχα από τα καλύτερα υφαντά και μύρο εξαιρετικής ποιότητας. Εξάγονται από αυτά τα μέρη βαλεριάνα, αρωματικές ρίζες, λιβάνι, ελεφαντόδοντο, αχάτης και μουρρίνη, και λύσιον, και βαμβακερό ύφασμα όλων των ειδών, μεταξωτά και χορταρένια, και νήματα, και πιπέρι μακρύκοκο, και άλλα είδη που μεταφέρονται εδώ από τα διάφορα εμπορικά λιμάνια. Όσοι προορίζονται για αυτό το εμπορικό λιμάνι από την Αίγυπτο κάνουν το ταξίδι ευνοϊκά τον μήνα Ιούλιο, που είναι ο μήνας Επιφί.

ANFOUSHI

SHATBY

GABBARI

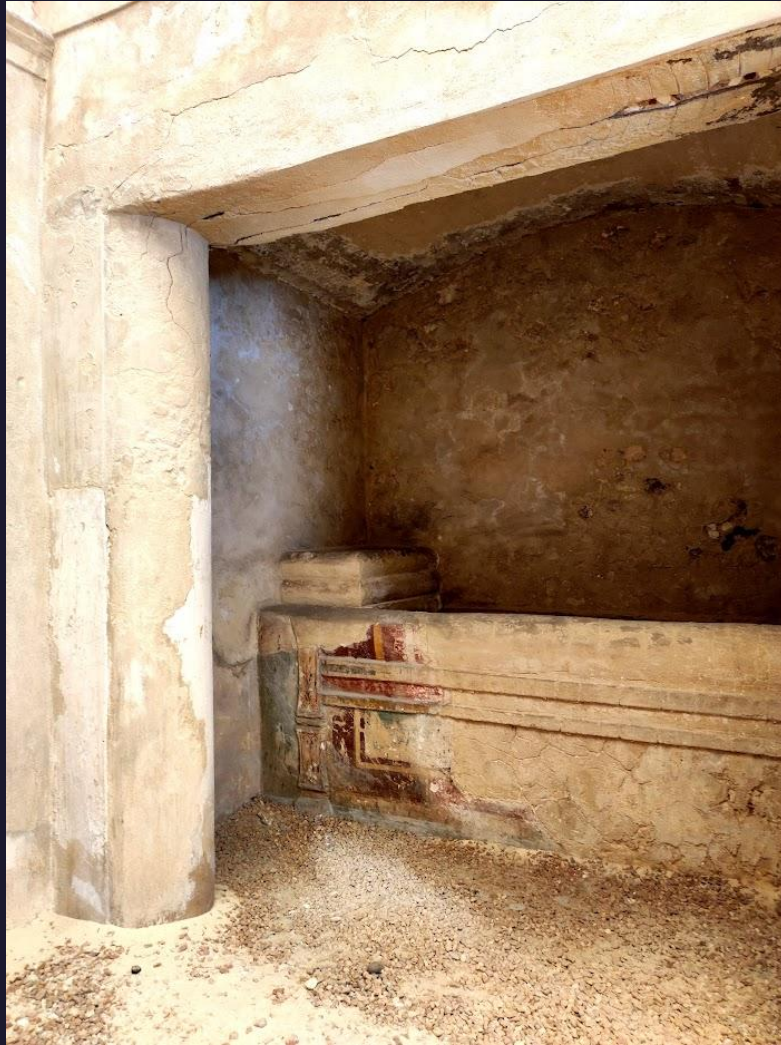
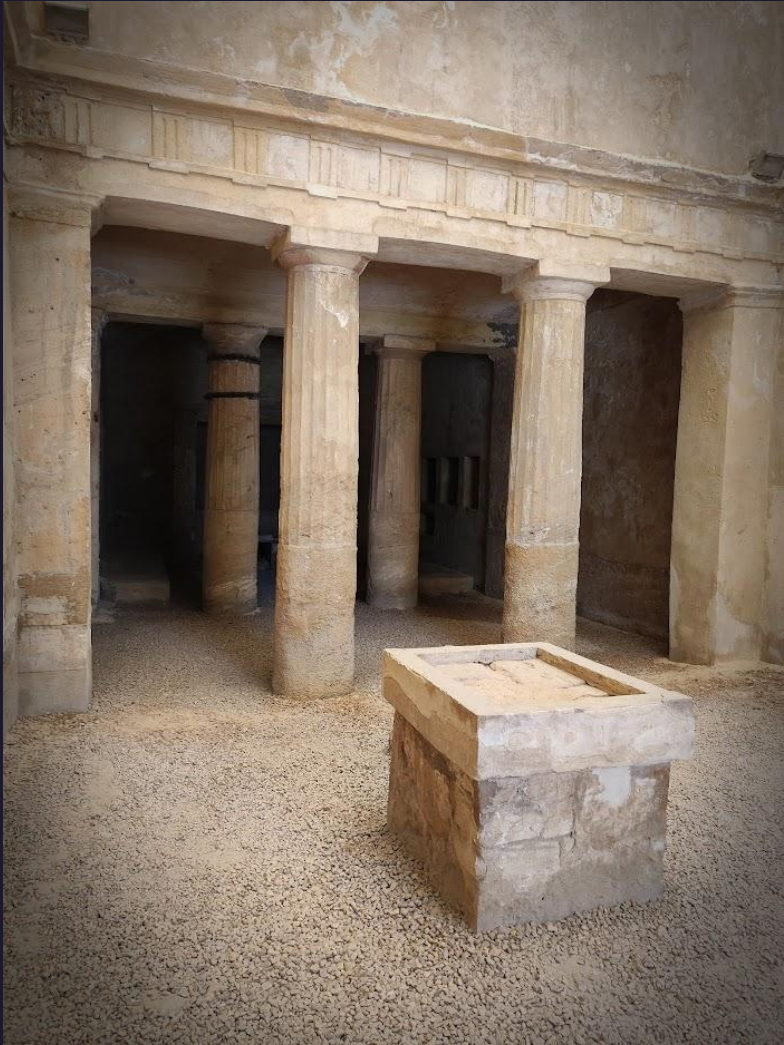
HADRA

KOM EL
SHOQAFI

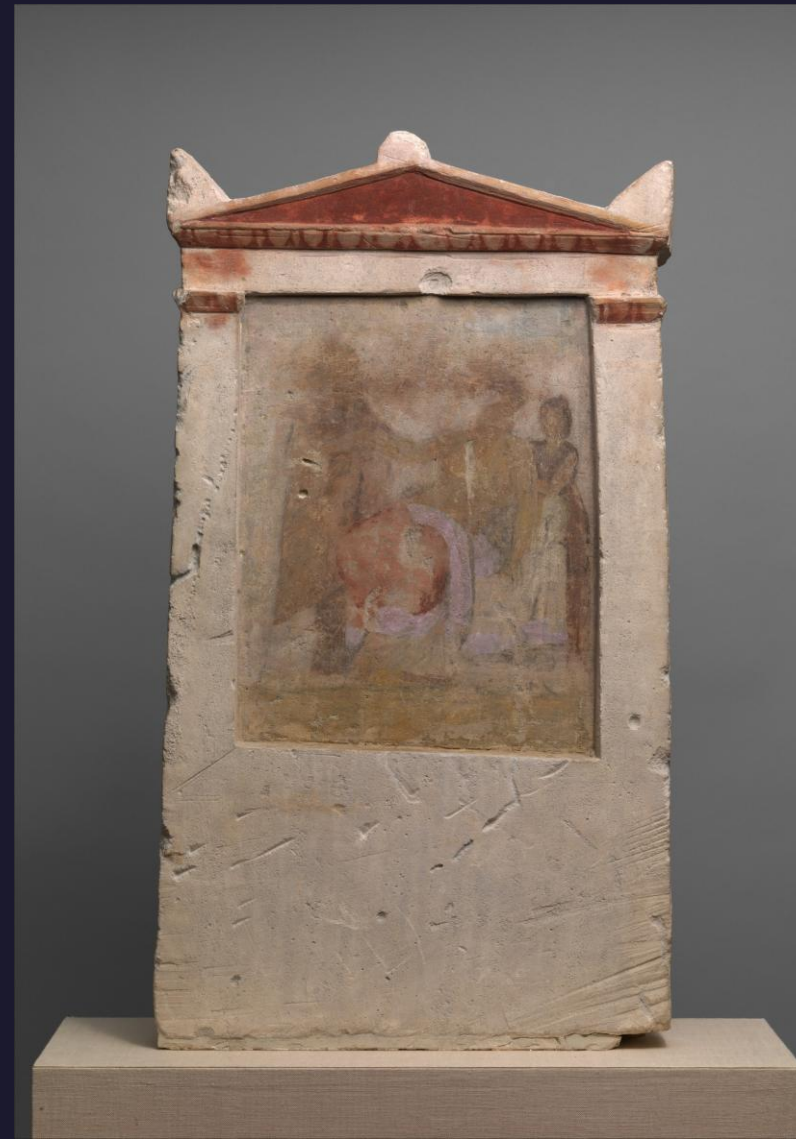
Shatby

Mustapha Kamel (Pasha)

Ibrahimiya

Hadra

Gabbari

Kom el Shoqafa

Kom el Dikka

Σεραπείον

<https://alex.arch.uoa.gr/>

THE PROJECT | THE SITE | GALLERY | WHO ARE WE | NEWS AND EVENTS

THE HELLENISTIC TOMBS
OF SHATBY

New Research in Alexandria

THE PROJECT

ALEXANDRIAN NECROPOLIS
THE HELLENISTIC TOMBS OF SHATBY

A project of the Archaeological Society of Alexandria

The Alexandrian Necropolis Project aims at the comprehensive revisiting (site

Dimitris Plantzos & Nikolas Dimakis (eds)

Funerary art in the Eastern Mediterranean: The Hellenistic Necropoleis of Alexandria

- Introduction: Alexandrian Memoryscapes (Dimitris Plantzos)
- Some thoughts on the “Hellenistic Necropolis” (Nikolas Dimakis)
- Shatby and Mostapha Kamel: Two 3rd century BCE Cemeteries, Two Phases of Funerary Art in Alexandria (Mona Haggag)
- Cremation: From Greece to Egypt (Hussein Abd El-Asiz)
- Commemoration of the Dead: Ptolemaic Alexandrian Tomb Stelae and Loculi Slabs (Fathia Gaber Ebrahim)
- Styling Social Identity in Alexandrian Funerary Painting (Dimitris Plantzos)
- Religious traditions and syncretism at the Western Necropolis (Kyriakos Savvopoulos)
- Collective Burial in Hellenistic Alexandria and Cyprus (Tom Landvatter)